

kenmerk : N-11-44

datum : versie 08 november 2011

betreft : Veiligheid Voorop. : Invulling VNCI actieplan

Deze notitie geeft aan hoe de VNCI invulling zal geven aan de verschillende elementen die aangeduid zijn in het VNO/NCW initiatief "Veiligheid Voorop"

De brancheorganisatie neemt met dit initiatief een aanzienlijk sterkere rol op zich in het monitoren en verbeteren van de veiligheidsprestaties van de sector. Veiligheidscultuur is slechts in beperkte mate met regelgeving te beïnvloeden. Met dit vrijwillige initiatief, dat wij geheel in het kader van het Responsible Care programma uitvoeren, verwachten we verdere stappen vooruit te kunnen zetten.

1. Betrokken leiderschap

Alle directe VNCI leden hebben een handtekening gezet onder het Responsible Care Global Charter programma, het wereldwijde programma waarmee de chemische industrie een top performance op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu nastreeft en een bijdrage aan duurzaamheid levert. Leiderschap op het gebied van Veiligheid Gezondheid en Milieu is een van de onderliggende principes van het Responsible Care programma.

Voldoen aan de wet is een minimumvereiste van Responsible Care; met het RC programma richten we ons daarnaast op continue verbetering van de prestaties op VGM gebied. .

In dit kader heeft VNCI direct na het verschijnen van de "quick scan" contact opgenomen met de bedrijven die "slecht" scoorden en hun situatie met hen doorgesproken. VNCI acties op dit gebied zijn :

- VNCI bevordert goed leiderschap op VGM gebied in het kader van het Responsible Care programma. Om hier een extra impuls aan te geven zal de VNCI twee indicatoren betreffende leiderschap en cultuur jaarlijks bij haar leden meten, en daarover rapporteren (zie ook hieronder bij monitoring) Op basis van deze rapportages zullen we identificeren waar verbetermogelijkheden liggen om branchebreed te verbeteren, en zullen we initiatieven daartoe nemen; momenteel wordt bijvoorbeeld gewerkt aan een opleiding voor managers (zie ook onder competenties) .Tevens zal in de Chemie Magazine regelmatig aandacht besteed worden aan goed leiderschap en de effecten daarvan op de veiligheidscultuur. VNCI heeft met betrekking tot leiderschap gekozen voor de metric "senior management inspecties". Door inspecties op de werkvloer uit te voeren toont senior management dat ze betrokken is bij veiligheid en is ze zichtbaar én aanspreekbaar voor uitvoerende medewerkers. Onder senior management wordt verstaan de hoogste leidinggevende op de site en de direct aan hem/haar rapporterende MT leden.

Een tweede metric die leiderschap meet is ook indicatief voor de veiligheidscultuur, zie hieronder. Deze metric betreft het bespreken van leading indicators voor HSE management in het MT.

De vragen zijn in de RC vragenlijst als volgt geformuleerd:

- “Hoeveel Sr Management inspecties zijn er in uw bedrijf uitgevoerd? Aantal inspecties per miljoen gewerkte uren: “
 - “Hanteert uw bedrijf leading m\indicators voor EHS Management en worden die aan Sr Management gerapporteerd?”
- VNCI zal consequenties verbinden indien leden zich niet aan de Responsible Care afspraken houden. VNCI zal bedrijven die bij voortduring slecht presteren en die daarbij niet het maximaal mogelijke doen om hun prestaties op een acceptabel niveau te brengen, vragen om hun lidmaatschap op te zeggen.
 - VNCI zal haar samenwerking met overheden in de LAT regiegroep Risicobeheersing Bedrijven met extra aandacht voortzetten. In deze regiegroep werken overheden systematisch aan de verbetering van kwaliteit en eenduidigheid van inspecties, handhaving en toezicht bij risicovolle bedrijven. In dat kader willen we ook werken aan een adequate openbare samenvatting van de rapportage van BRZO-inspecties en de door bedrijven ingezette correctieve acties.

2. Excellente implementatie van het veiligheidsbeheerssysteem

a. toetsen van het veiligheidsbeheerssysteem door derden

Vrijwel alle VNCI leden hanteren een vorm van certificatie van hun beheerssystemen, waardoor zij standaard onderwerpen aan audits. Op sectorniveau wordt het VNCI RC rapport extern geverifieerd, wat ook een steekproefsgewijze verificatie van de individuele bedrijfsgegevens inhoudt.

- VNCI zal bij haar leden bevorderen dat hun veiligheidsbeheerssysteem, hun Responsible Care systeem, en eventuele andere HSE managementsystemen, voor zover dat nog niet het geval is, onder certificatie worden gebracht.
- VNCI zal haar leden vragen om een compliance managementsysteem te hanteren; zo'n systeem leidt ertoe dat het bedrijf zichzelf systematisch controleert of ze op alle relevante aspecten voldoet aan de wet. VNCI zal in overleg met haar leden een handreiking daartoe ontwikkelen. VNCI zal de voortgang van de invoering daarvan monitoren, en leden daarover terugkoppeling geven. De details hiervan zullen in overleg met leden worden uitgewerkt.
- In het kader van het Responsible Care programma zal VNCI aan het instrumentarium nog een vrijwillig “peer review” toevoegen. Zo'n “peer review” houdt in dat experts van een bedrijf de praktijk van een ander bedrijf onder de loep nemen en praktijkadviezen ter verbetering geven. Hierdoor worden best practices nog sneller verspreid. Desgevraagd biedt de VNCI leden die daarom verzoeken zo'n review aan.

b Meten van de veiligheidsprestaties

VNCI inventariseert jaarlijks middels haar RC enquête een aantal prestatie-indicatoren, waaronder de LTI en LOPC voor de gehele sector. VNCI rapporteert hierover op haar website en in het RC rapport. VNCI inventariseert inhoudelijk de aspecten van LTI incidenten en communiceert die actief met de leden en de buitenwereld.

- VNCI zal ditzelfde gaan doen voor transportincidenten. Deze vraag is opgenomen in de RC vragenlijst
- VNCI zal haar leden vragen procesveiligheidsincidenten meer gedetailleerd te monitoren (conform de richtlijnen van Cefic die onlangs zijn gepubliceerd) en op jaarbasis aan VNCI te rapporteren. Deze vraag is opgenomen in de RC vragenlijst
- VNCI zal leden vragen de indicatoren voor cultuur (zoals boven gedefinieerd) te monitoren en op jaarbasis aan VNCI te rapporteren. Hiervoor zijn drie indicatoren geselecteerd
 - Het hanteren van leading indicators, zoals hierboven ook bij leiderschap vermeld. Leading indicators betreffen bijvoorbeeld trainingen die aan medewerkers en leidinggevenden worden gegeven en afronden van acties uit inspecties, audits en ongevalanalyses. Dit draagt bij aan ontwikkeling van een veiligheidscultuur in het bedrijf
 - Van kracht zijn en consequent toepassen van MoC (Management of Change) procedure in het bedrijf. Dit is een vereiste uit Brzo en als zodanig een reactieve indicator. Echter in de praktijk blijkt het MoC proces een van de moeilijkste Brzo elementen voor heel veel bedrijven. Een goede veiligheidscultuur is noodzakelijk om consequent MoC toe te passen. Daarom wordt dit als een goede veiligheidscultuurindicator gezien.
 - Registreren en onderzoeken van process safety near misses. Dit wordt noch in regelgeving, noch in managementsysteemseisen verlangd, maar helpt bij het proces van continue verbetering, met name op het gebied van proces safety.

Deze drie indicatoren worden per bedrijf met Ja/Nee beantwoord. Over de hele branche wordt dan jaarlijks het percentage “Ja” gerapporteerd.

- VNCI zal tevens de (samenvatting van de) rapportage van BRZO inspecties bij de leden opvragen, en op basis daarvan de prestaties van de sector monitoren. Deze vraag is opgenomen in de RC vragenlijst
- VNCI zal jaarlijks rapporteren over de bijgehouden parameters en individuele leden terugkoppeling geven over hun relatieve prestatie in

vergelijking met anderen, en hen stimuleren de prestaties van de sector in de breedte te verbeteren. VNCI zal leden van wie de prestatie structureel achterblijft desnoods op het hoogste niveau daarop aanspreken. .

c. Versterken van competenties

Managen van opleidingen is een onderdeel van het veiligheidsbeheerssysteem. VNCI heeft tezamen met SSVV meegewerkt aan het tot stand komen van:

- De SSVV Opleidingengids
- Eind- en toetstermen voor de VCA opleidingen (Basisveiligheid VCA en Veiligheid voor Operationeel Leidinggevenden)
- VVI/ veiligheid in VAPRO opleidingen

Daarnaast heeft VNCI onlangs een opleiding voor BRZO coördinatoren ontwikkeld en wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een opleiding voor managers.

VNCI zal bevorderen dat leden als onderdeel van hun veiligheidsbeheerssysteem een competentie-managementsysteem hanteren zodat aantoonbaar is dat werknemers over de juiste competenties beschikken.

- VNCI zal bevorderen dat medewerkers ook de relevante niet- verplichte cursussen volgen.
- VNCI monitort de beschikbare trainingen en neemt initiatief tot updaten/aanvullen wanneer dat van toepassing is.

3. Actieve veiligheidsnetwerken voor betere veiligheidsprestaties

Leren van incidenten en implementeren van best practices is een onderdeel van het interne bedrijfsveiligheidsbeheerssysteem. Om ook over de grenzen van bedrijven heen van incidenten te leren en best practices te delen heeft VNCI o.a. de oprichting van regionale veiligheidsnetwerken gefaciliteerd. De eerste was Deltalinqs University, opgericht door Deltalinqs, voor de regio Rijnmond. Inmiddels zijn in 5 regio's in Nederland rond chemische clusters veiligheidsnetwerken operationeel. In Zuid-West Nederland, de BZW Masterclass Veiligheid ZW ; in Zuid-Oost Nederland de Masterclass Veiligheid Zuidoost; in Noord Nederland: VGM Noord-Nederland (onderdeel van NPAL) en in de Regio Noord-Holland en Flevoland de ORAM Industriekring 2.0

De netwerken zijn in principe breed toegankelijk voor verschillende sectoren in de procesindustrie.

- VNCI zal al de BRZO lidbedrijven die nog geen lid zijn met kracht stimuleren lid te worden van een van deze netwerken. Voorts zal VNCI bevorderen dat netwerken die tot nu toe het aantal leden beperkt hield, een groter aantal leden toelaat. VNCI zal jaarlijks over de participatie van haar leden in de veiligheidsnetwerken rapporteren.
- VNCI zal tevens haar coördinerende rol tussen de netwerken versterken zodat de netwerken onderling ervaringen uitwisselen, opdat alle netwerken eenzelfde hoog effectiviteitsniveau bereiken. VNCI zal ook de andere relevante brancheorganisaties hierbij betrekken.

4. Alleen zaken doen met veilige bedrijven

VNCI heeft met VHCP, de vereniging van distributeurs van chemicaliën, een overeenkomst over het gezamenlijk optrekken in het Responsible Care programma. Ook voor leden van VHCP is meedoen aan Responsible Care een verplichting. Op Europees niveau is er eenzelfde overeenkomst, ECTA. Voorts bevordert VNCI de implementatie van ICE (Intervention in Chemical transport Emergencies) ter ondersteuning bij ongelukken met gevaarlijke stoffen.

- VNCI zal bevorderen dat lidbedrijven zekerstellen dat aannemers die risicovol werk doen, adequaat veiligheidsmanagement hebben, en competent zijn voor de opgedragen taken. Een minimum-eis daarvoor is de VCA certificatie.
- VNCI zal bevorderen dat ook aan het veiligheidsmanagement van logistieke dienstverleners voor gevaarlijke stoffen eisen worden gesteld. VNCI adviseert hun veiligheidsprestaties te beoordelen op basis van de resultaten van een audit b.v. een SQAS audit.

In het kader van veiligheidsbeheerssystemen auditen een aantal bedrijven reeds hun leveranciers. Zij leggen de mogelijkheid tot auditen vast in hun contracten met deze leveranciers.

- VNCI zal leden vragen de methodiek van deze audits te delen, en om de praktijk van auditen breder te gaan toepassen. Als onderdeel van de audit zullen ook de resultaten van BRZO inspecties worden gezien.
- VNCI zal haar leden vragen om systematisch te bepalen welke leveranciers kritisch zijn voor de continuïteit van het bedrijf en voor die leveranciers veiligheids- (en milieu-)management checks uit te voeren (bijvoorbeeld door vragenlijst, zelf inspecteren, certificaat verlangen). Dit geldt idem voor afnemer afval.